

اخبار کوتاه

بارش‌های سنگین و سیل آسا؛ رهاورد آل نینو در پاییز و زمستان آتی

سخنگوی صنعت آب ایران گفت: با توجه به پیش‌بینی‌های انسو، پدیده آل نینو به‌عنوان فاز گرم انسو در جهان حاکم است و اقلیم ایران نیز به‌طور نسبی از این پدیده متأثر است. تأثیر آل نینو در ایران گرم شدن دمای هوا و افزایش بارش در فصول سرد است.

فیروز قاسم‌زاده افزود: با توجه به دمای بالای هوا در فاز آل نینو، ظرفیت رطوبتی هوا فزونی می‌یابد، لذا بارش‌های حادث شده، معمولاً دارای تخلیه رطوبتی بالا و همراه با سیل و طغیان رودخانه‌ها هستند.

وی گفت: بررسی نتایج پیش‌بینی‌های فصلی برای پاییز و زمستان پیش‌رو، نشانگر این است که بجز در جنوب و جنوب شرق کشور در استان‌های سیستان و بلوچستان، کرمان، هرمزگان، فارس، خراسان جنوبی و یزد که دارای شرایط بارشی نرمال و اندکی بالاتر از نرمال خواهند بود، سایر بخش‌های کشور با افزایش بارش و شرایط فوق‌نرمال روبه‌رو خواهند بود. قاسم‌زاده ادامه داد: وقوع چنین شرایط فوق‌نرمال در فاز

آل نینو، خبر از وقوع بارش‌های سنگین و سیل‌آسا دارد و در صورت تحقق پیش‌بینی‌های فصلی، انتظار آن می‌رود که بخش عمده کشور در پاییز و زمستان پیش‌رو با وقایع حدی اقلیمی مواجه بوده و بارش‌های شدید و رودخانه‌های سیلابی را تجربه کنند.

سخنگوی صنعت آب ایران اذعان کرد: گرما یا بالای فاز آل نینو نیز باعث ذوب سریع برف زمستانه خواهد شد و بر شدت سیلاب‌ها تأثیر خواهد گذاشت. در چنین شرایطی، حوضه‌های آبریز دارای سدهای مخزنی بزرگ، می‌توانند ضمن ذخیره‌سازی آب برای مصرف در سایر فصول، با کنترل سیل، جلوی وقوع خسارات جانی و مالی را نیز بگیرند اما در حوضه‌های فاقد مخازن ذخیره‌ای و کنترل سیلاب، امکان وقوع خسارت محتمل تر است.

حجم ذخیره آب ۱۵ سد مهم کشور به کمتر از ۴۰ درصد رسید

سال آبی جاری در حالی به روزهای پایانی خود نزدیک می‌شود که میزان پرشدگی ۱۵ سد مهم تأمین‌کننده آب شرب و کشاورزی از ابتدای سال آبی جاری (مهرماه ۱۴۰۱) تا روز ۱۸ شهریور امسال کمتر از ۴۰ درصد است.

این روزها سال آبی (ابتدای مهر ۱۴۰۱ تا آخر شهریور ۱۴۰۲) در حالی به پایان خود نزدیک می‌شود که میزان بارش‌های این سال آبی در مقایسه با دوره بلندمدت ۵۴ ساله با کاهش ۱۵ درصدی همراه شده که میزان پرشدگی مجموع سدهای کشور به ۴۶ درصد رسیده است. گزارش جدید مرکز اطلاعات و داده‌های آب کشور بیانگر آن است که از مجموع سدهای مهم آب و کشاورزی ۱۵ سد تا روز ۱۸ شهریور ماه با کاهش میزان پرشدگی آب روبه‌رو شده‌اند.

عکس: ایرنا

رشد معنادار ظرفیت ذخیره‌سازی گاز طبیعی در دولت سیزدهم

ذخیره‌سازی گاز طبیعی را می‌توان یکی از دهها طرح مهم و اثرگذاری دانست که در دولت قبل به فراموشی سپرده شده بود

گزارش

پیک می‌رسد، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

کشورهای اروپایی به‌طور میانگین ۲۲ درصد از گاز مصرفی را از طریق ذخیره‌سازی تأمین می‌کنند.

این عدد برای روسیه ۱۹ درصد، امریکا ۱۶ درصد، ترکیه ۷ درصد و در ایران فقط ۱٫۷ درصد است.

در ایران حدود ۴۰ ساختار زمین‌شناسی با پتانسیل ذخیره‌سازی گاز وجود دارد که در صورت بهره‌برداری از آنها، می‌توان بخش قابل توجهی از کسری ۲۰۰ میلیون مترمکعبی زمستان را پوشش داد.

اما با وجود اهمیت ذخیره‌سازی گاز در ایران برای مدیریت پیک مصرف زمستانی، در دولت گذشته شرکت ذخیره‌سازی گاز بدون هیچ دلیل منطقی توسط وزارت نفت وقت منحل شد و در ۸ سال گذشته توجهی به پروژه‌های ذخیره‌سازی گاز نشد.

با روی کار آمدن دولت سیزدهم، اجرای پروژه‌های ذخیره‌سازی گاز با تدوین ۱۴ طرح با مجموع سرمایه‌گذاری ۵ میلیارد دلار در دستور کار قرار گرفت.

هم‌اکنون ظرفیت ذخیره‌سازی گاز کشور ۳٫۴ میلیارد مترمکعب در سال بوده و در سردترین ماه سال ۳ درصد از کل مصرف را تأمین می‌کند،

در حالی که می‌توان طی یک برنامه ۵ ساله ۲۲۴ میلیون مترمکعب گاز در روز را از محل ذخیره‌سازی تأمین کرد.

براساس سند تراز تولید و مصرف گاز طبیعی، مصرف گاز طبیعی در کشور تا سال ۱۴۱۰ به صورت متوسط سالانه به میزان ۴٫۶ درصد و بین سال‌های ۱۴۱۰ تا ۱۴۲۰ نیز به صورت متوسط سالانه میزان ۳٫۲ درصد افزایش می‌یابد.

همچنین به دلیل سهم بالای بخش خانگی و تجاری در مصرف گاز طبیعی در کشور، در فصول سرد سال مصرف این بخش به دلیل نوع کاربرد گاز برای گرمایش افزایش چشمگیری می‌یابد که برای تأمین گاز آن، کشور مجبور به کاهش عرضه گاز به بخش‌های دیگر از جمله نیروگاهی و صنعتی شده است.

تمامی این مسائل لزوم افزایش ظرفیت ذخیره‌سازی در کشور را نشان می‌دهد.

علاوه بر مسأله ناترازی فصلی، مشکل تأمین گاز در استان‌های شمالی و شمال شرقی کشور در فصول سرد، لزوم توسعه ذخیره‌سازی با اولویت استان‌های مذکور را توجیه می‌کند.

یکی از شاخص‌هایی که به‌زای آن می‌توان وضعیت ذخیره‌سازی گاز در هر کشور را مورد بررسی قرار داد، سهم ظرفیت ذخیره‌سازی گاز یک کشور از کل میزان مصرف گاز در آن کشور است.

به صورت متوسط سهم ذخیره‌سازی تولیدکننده و چهارمین مصرف‌کننده گاز طبیعی در دنیا است و یکی از کمترین‌ها در کشور است. این عدد برای اروپا برابر با ۲۳ درصد است.

ایران با دارا بودن ۱٫۷ درصد ظرفیت ذخیره‌سازی از کل مصرف، رتبه پایینی دارد. رضا نوشادی، مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران، با اشاره به هفت طرح در حال اجرا و پیگیری در این حوزه، با بیان اینکه فعالیت‌های شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران اکنون در پنج میدان‌گازی آغاز شده است، افزود که نقطه آغاز کار توسعه، فاز دوم میدان شورجه بود، سپس قزل‌تپه، بانکول، مختار و سراج در دستور کار قرار گرفتند.

وی از آغاز مطالعات در حوزه پایین دستی این سه مخزن ذخیره‌سازی گاز (بانکول، مختار و قزل‌تپه) خبر داد و با تأکید بر افزایش تولید از محل مخازن ذخیره‌سازی گاز بیان کرد: تولید از محل مخازن زیرزمینی ذخیره‌سازی گاز براساس برنامه‌ریزی انجام‌شده تا پایان سال ۱۴۰۶ به روزانه ۱۰۰ میلیون مترمکعب می‌رسد، ضمن آنکه تا پایان سال ۱۴۰۴ نیز این مقدار به حدود دوبرابر حجم کنونی خواهد رسید.

مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران با تأکید بر اینکه توسعه طرح‌های ذکر شده، پیشنهاد می‌شود که در قالب برنامه پنج‌ساله هفتم توسعه، وزارت نفت ضمن ایجاد هماهنگی بین شرکت‌های تابعه خود، زمینه سرمایه‌گذاری به منظور افزایش ظرفیت ذخیره‌سازی جهت مدیریت اوج مصرف و رسیدن به سهم حداقل ۱۰ درصدی ذخیره‌سازی از کل مصرف را بویژه از طریق شرکت ملی گاز ایران فراهم کند.

توسعه گاز ایران با تأکید بر اینکه طرح‌های صنعت نفت طولانی و راهبردهای کلان آن فراتر از عمر یک دولت چهارساله است، افزود: روند اجرای پروژه‌های تولید گاز از محل ذخیره‌سازی زیرزمینی در دولت سیزدهم تسریع یافته است. برای مثال فاز دوم میدان‌های گازی سراجه قم و شورجه در خراسان رضوی تا پایان این دولت تکمیل می‌شود، اما طرح‌های گنبد نمکی نصرآباد کاشان و سه میدان‌گازی تخلیه شده قزل‌تپه، بانکول و مختار تا سال ۱۴۰۷ به بهره‌برداری می‌رسند.

وی یادآور شد: البته به‌تازگی در شورای عالی ذخیره‌سازی از ما خواسته شده قسمت بالادستی سه میدان بانکول، مختار و قزل‌تپه را به شرکت ملی نفت ایران واگذار کنیم که از نظر کارشناسی معتقدیم مدیریت دوگانه نتیجه مطلوب نخواهد داشت، از سویی با انجام این کار فشار مصرف گاز در فصل گرم مانع ذخیره‌سازی گاز در این میدان‌ها می‌شود.

بررسی زمین‌شناسی نشان می‌دهد که ۴۰ ساختار با پتانسیل ذخیره‌سازی گاز طبیعی در کشور وجود دارد که در صورت سرمایه‌گذاری و انجام مراحل ارزیابی و توصیف مخزن می‌تواند به حل مسأله ناترازی فصلی و همچنین تأمین گاز در بخش‌های شمالی کشور کمک شایانی کند. در بین انواع مخازن ذخیره‌سازی، در حال حاضر صرفاً مخازن هیدروکربوری در کشور در حال بهره‌برداری هستند، این در حالی است که مخازن آبخوان و نمکی نیز می‌تواند به ظرفیت کشور افزوده شود.

براساس مطالعات موجود پتانسیل ۲۲۴ میلیون مترمکعبی در روز تولید گاز از محل ذخیره‌سازی طی یک برنامه پنج‌ساله وجود دارد که در صورت آغاز به کار در سال‌های گذشته الان به‌طور کامل ناترازی گاز را پوشش می‌داد.

در حال حاضر ظرفیت ذخیره‌سازی کشور با وجود دو مخزن سراجه و شورجه حدود ۳٫۴ میلیارد مترمکعب در سال بوده و در سردترین ماه سال حدود ۳ درصد از کل مصرف را تأمین می‌کند. در همین راستا، با توجه به طرح‌های ذکر شده، پیشنهاد می‌شود که در قالب برنامه پنج‌ساله هفتم توسعه، وزارت نفت ضمن ایجاد هماهنگی بین شرکت‌های تابعه خود، زمینه سرمایه‌گذاری به منظور افزایش ظرفیت ذخیره‌سازی جهت مدیریت اوج مصرف و رسیدن به سهم حداقل ۱۰ درصدی ذخیره‌سازی از کل مصرف را بویژه از طریق شرکت ملی گاز ایران فراهم کند.

همچنین پیشنهاد می‌شود، وزارت نفت به دلیل دستیابی به تکنولوژی ذخیره‌سازی در آبخوان و گنبد نمکی، نسبت به افزایش ظرفیت ذخیره‌سازی از این طریق نیز اقدام کند.

براساس مطالعات

موجود پتانسیل ۲۲۴

میلیون مترمکعبی در

روز تولید گاز از محل

ذخیره‌سازی طی یک

برنامه پنج ساله وجود

دارد که در صورت آغاز به

کار در سال‌های گذشته

الان به‌طور کامل ناترازی

گاز را پوشش می‌داد

۴ هزار مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر وارد مدار می‌شود

گزارش

معاون وزیر نیرو گفت: برنامه‌ریزی شده تا اوج مصرف برق سال آینده، بیش از ۴ هزار مگاوات نیروگاه جدید وارد مدار شود و به رفع ناترازی کمک کند.

محمود کماتی معاون وزیر نیرو گفت: اهمیت توسعه انرژی تجدیدپذیر برای ما واضح است چرا که در حوزه برق ناترازی ویژه‌ای داریم و یک ناترازی دیگر هم در حوزه تأمین سوخت

نیروگاه‌های برق داریم.

او با اشاره به اهمیت انرژی‌های تجدیدپذیر گفت: برای رهایی از این وضعیت چاره‌ای نداریم جز اینکه به سمت توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر برویم. دولت در شروع به کار اعلام کرد که برنامه ۱۰ هزار مگاواتی در توسعه تجدیدپذیرها دارد که به این جمع‌بندی رسیدیم اهداف بزرگی را برای این کار باید مشخص کنیم. او با اشاره به مصوبات جدید در حوزه توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر گفت: مصوبه‌ای برای احداث ۳۰ هزار مگاوات انرژی تجدیدپذیر تصویب

شده و بزودی مصوبه شورای انرژی برای تعیین تکلیف بخشی از آن اعلام خواهد شد.

معاون وزیر نیرو ادامه داد: برای نیروگاه‌های خود تأمین صنایع نیز ۲۸۰۰ مگاوات پروانه صادر شده است. امیدواریم با احتساب سهم صنایع در ایجاد نیروگاه‌ها در پیک سال آینده بیش از ۴ هزار مگاوات نیروگاه وارد مدار کنیم. امیدوار هستیم فضا برای شرکت‌های خصوصی در تجدیدپذیرها تسهیل شود و به سمت توسعه در این عرصه پیش برویم.

تولکی مدیرکل دفتر امور حقوقی و قراردادها‌های ساتبا در خصوص روند برگزاری مناقصه نیروگاه‌های تجدیدپذیر گفت: پیرو مصوبه شورای اقتصاد که به ساتبا ابلاغ شد تا با استفاده از ظرفیت ماده ۱۲ برای توسعه تجدیدپذیرها تلاش شود، در سفرهای استانی مشخص شد که استاندارها باید ساختگاه‌ها برای ایجاد نیروگاه‌های تجدیدپذیر را مشخص کنند.

او ادامه داد: تاکنون برای ۸۰ هزار مگاوات ساختگاه معرفی و به منظور اولویت‌بندی پالایش شده

و براساس این پالایش، ۴۵۰۰ تا ۵۰۰۰ هزار مگاوات ساختگاه را نهایی کردیم که برگزاری مناقصات در همین راستا است. وی در ادامه با بیان اینکه ۴ مرحله مناقصه برگزار شده و بخشی از این ۴ هزار مگاوات تعیین تکلیف شده است، گفت: ۹۵۰ مگاوات از ۴ هزار مگاوات باقی‌مانده و مناقصه آن بزودی برگزار می‌شود.